
Punkt/Ärende, Föredr, Dnr

Beslut/Åtgärd

3. Information om regelverk efter årsskiftet
Föredragande: Lars Kåreklint

Lars redovisar för de ändringar som behöver göras i delar av vårt regelverk. Ledamöterna föreslår att vissa meningar stryks. Uppdras åt Lars att undersöka om de kan strykas. Nämnden beslutar godkänna förslaget med dessa ändringar, under förutsättning att det inte finns några hinder.

4. Beslut om handlingsplan
Föredragande: Gunnel Colnerud
Dnr LiU 393/07-50 ✓

Nämnden beslutar att godkänna handlingsplanen som ska gälla t.o.m. 2011-12-31.

5. Doktorandmedverkan i FoFu
Föredragande: Lars Kåreklint
Dnr LiU 733/03-50

Regler finns i LiUs regelverk för förlängning av anställning som doktorand p.g.a förtroendeuppdrag eller som företrädare i universitetsorgan.

6. Brev om kvalitetsdialog
Föredragande: Lars Kåreklint
Dnr LiU-2001-00475

Nämnden godkänner att brevet skickas till prefekter och studierektorer för forskarutbildning.

7. Doktoranddag
Föredragande: Gunnel Colnerud

Den planerade doktoranddagen 14 april ställs in. Doktoranderna bjuds in till halvdagen om forskningskommunikation den 5 maj. En doktoranddag kommer att hållas tidigast hösten 2011. Ett förslag till innehåll är regelverket samt frågor angående offentlighet och sekretess.

8. Ledning och organisation av miljö
Föredragande: Eva Reimers

I uppdraget för PA Nkpg ingår att forskarutbildningen ska bedrivas i nära samarbete med grundutbildningen och tidigare har en programansvarig för läraryrket ingått i ledningen. Eva frågar hur ledningsstrukturen ser ut i de andra miljöerna och får till svar att det ser olika ut beroende på de olika förutsättningarna.

9. Anmälan om disputation för Karin Stolpe
Föredragande: Gunnel Colnerud

Anmälan har inkommit men det finns oklarheter. Anmälan ska undertecknas av ämnesansvarig (Lena Tibell). Därefter kan beslut tas per capsulam om utseende av fakultetsopponent, ledamöter och ersättare i betygsnämnden.

2011-03-15
BESLUT
Dnr LiU 393/07-50

Sida 1(4)

Handlingsplan för forskning och forskarutbildning (UV)

Handlingsplan för forskning och forskarutbildning inom området Utbildningsvetenskap har fastställts av områdesstyrelsen för utbildningsvetenskap (2007-03-06) och gäller perioden 2007-2010 för att sedan utvärderas och revideras.

Forsknings- och forskarutbildningsnämnden har beslutat 2011-03-15 att revidera handlingsplanen t.o.m. 2011-12-31.

Utvecklandet av forskningsmiljöer

Linköpings universitet har en god position med avseende på utbildningsvetenskaplig forskning. En ambition för styrelsen är att under perioden synliggöra den utbildningsvetenskapliga forskningen såsom ett av universitetets starka forskningsområden. Detta är tänkt att ske genom att de olika forskningsmiljöer där denna forskning bedrivs ges möjlighet att utveckla sin specifika profil och genom att de olika miljöerna samverkar såsom en gemensam utbildningsvetenskaplig forskningsmiljö.

En forskningsmiljö hålls samman av ett gemensamt forskningsområde men är samtidigt en organisatorisk form för planering och resurstilldelning. Forskningsmiljön har syftet att åstadkomma en gynnsam långsiktig utveckling av forskning och forskarutbildning samt främja såväl disciplinär forskning som tvär- och mångvetenskap. Den utgör även forskningsanknytning till områdets grundutbildningar på så vis att forskningsområdena har relevans för grundutbildningsämnena, att forskare verkar som lärare i grundutbildningen och att seminarier är öppna och tillgängliga för lektorer och adjunkter som har sin huvudsakliga tjänstgöring på grundutbildningen. Begreppet forskningsområde används för att tydliggöra de grupperingar som skapas kring olika forskningsinriktningar och forskningsprojekt. Miljöerna kan vara både institutions- och fakultetsövergripande samtidigt som flera miljöer kan finnas inom en och samma institution eller avdelning. Till en forskningsmiljö hör också ett forskningsprogram. Detta ska årligen redovisas för OSU i form av en tillbakablickande verksamhetsberättelse och ett framåtblickande reviderat forskningsprogram. OSU ska minst en gång per år sammankalla forskningsledare/ professorer regelbundet för att samråda om forskningsprogram och forskarutbildning för de olika miljöerna.

OSU har ansvar för att forskarutbildningen långsiktigt dimensioneras så att de olika forskningsmiljöerna kan utvecklas väl och resurserna utnyttjas effektivt. Miljöerna bör vara tillräckligt stora för att kunna erbjuda en rik och utvecklande miljö för doktoranderna. Forskningsmiljöerna kan förändras och fastställs i de årliga budgetbesluten. Beredskap måste finnas inom miljöerna för att kunna hantera effekterna av dessa beslut. Samtidigt måste miljöerna ges möjlighet till långsiktig planering. Speciellt bör de små miljöernas sårbarhet beaktas.

Ansvar: Områdesstyrelsen för utbildningsvetenskap/forskningsmiljöerna

Linköpings universitet

Områdesstyrelsen för utbildningsvetenskap
Forsknings- och forskarutbildningsnämnden

Forskarutbildning

Stimulerande forskningsmiljöer, rikt kursutbud och god handledning skall vara tre grundläggande begrepp som präglar forskarutbildningen inom utbildningsvetenskap. Målet är att doktoranden skall utvecklas till en självständig forskare. Under sin forskarutbildning bör doktoranden få tillfälle att lära känna olika forskningsmiljöer och utveckla sin förmåga att etablera samarbete med andra forskare i olika nätverk nationellt och internationellt. För att uppnå detta bör samarbete mellan olika forskningsmiljöer inom Utbildningsvetenskap, LiU och andra universitet stimuleras. En självständig forskare behöver bland annat kunskaper i projektdesign och former för anslagssökande. Samtidigt som studietiden bör ge kunskap om och möjlighet att planera för fortsatt akademisk eller annan karriär är det även angeläget att utbildningen är upplagd på ett sådant sätt att doktoranden efter avslutad forskarutbildning är anställningsbar inom olika verksamheter.

Forskarutbildning är en verksamhet som är betydelsefull för många parter. Under vägen formuleras ny kunskap som ges möjlighet till spridning. I systemet finns inlagt kvalitetskontroll som garanterar resultatet. Forskarutbildningen är en del av samhällets kompetensförsörjning, inte bara på ett universitet utan också inom det omgivande samhället där forskarutbildning efterfrågas för ett antal olika typer av anställningar och verksamheter.

Ansvar: Institutionerna

Utllysning av doktorandtjänster

Vid utlysning av doktorandtjänster bör samlad, och nationell och internationell utlysning så långt möjligt eftersträvas i syfte att få bredast möjliga underlag för doktorandrekrytering. Det är viktigt att hänsyn tas till detta i tidsplaneringen. Planer för att anställa doktorander bör tillkännages i FoFu för att möjliggöra samordning.

Ansvar: Institutionerna

Information

Informationen om områdets forskarutbildning skall finnas tillgänglig på hemsidor och vara aktuell och lättåtkomlig med länknings till de olika forskningsmiljöerna och till annan relevant information. Studenter i grundutbildningen skall informeras om forskarutbildningens villkor för att underlätta rekryteringen av nya doktorander. Tematiska och tvärvetenskapliga forskarutbildningar skall informera om vilka grundutbildningsämnen, -områden och yrkesexamina som kan utgöra en lämplig grund för doktorandstudier.

Kunskap om universitetets verksamhet och organisation, om arbete och beslutsvägar är viktig för doktorandens omvärldsorientering och aktiva medverkan. Alla nya doktorander bör få en gemensam information om universitetet och om doktorandstudier. Den bör på ett generellt plan belysa doktorandens rättigheter och skyldigheter och de olika moment som ingår i forskarutbildningen, t.ex. vad handledning innebär och hur examenskraven ser ut. Alla antagna doktorander bör erbjudas doktorandtjänst.

Informationen om pågående forskning och kommande disputationer bör förbättras. Speciellt viktigt är att nå ut med information om relevant forskning till organisationer som inte är direkt knutna till universitetet och kanske inte söker information genom universitetets hemsidor men vars företrädare ändå kan vara intresserade av forskningsresultaten. Sådan information kan underlätta möten mellan doktorander och kommande arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Ansvar: Kcnsliet för utbildningsvetenskap/institutionerna

Doktorandmedverkan

För att garantera doktorandernas inflytande och kontinuerligt förbättra och utveckla forskarutbildningen skall forskarstuderande uppmuntras att engagera sig som forskarstuderanderepresentanter i nämnder, i styrelser, i doktorandråd etc. Sådant engagemang skall om möjligt och med hänsyn tagen till uppdraget, inrymmas inom ramen för anställning som doktorand och då inom den del som avser undervisning, och administration. Är inte detta möjligt kan de forskarstuderandes representation underlättas genom att doktorandtjänst/assistenttjänstgöring förlängs motsvarande den arbetstid som förtroendeuppdragen tagit. Om så är fallet ska de schabloner som utarbetats vid universitetet användas vid bedömningen av hur många dagars förlängning det kan bli fråga om. Kostnaden för förlängningen bestrids i enlighet med universitetets riktlinjer.

Ansvar: Institutionerna

Kurser i forskarutbildningen

Ett samlat utbud av forskarutbildningskurser skall erbjudas doktorander inom UV-området. Även mer ämnesspecifika kurser bör finnas med i informationen eftersom gränserna mellan forskningsmiljöer inte alltid är självklara. En förteckning över tillgängliga forskarutbildningskurser skall finnas på områdets hemsida. Eftersom flera fakulteter är involverade i några av de nya forskarutbildningarna är det önskvärt med viss samordning av fakulteternas kursutbud.

Ansvar: Kansliet för utbildningsvetenskap samt institutionerna

Kursvärderingar

Kursvärdering av kurser inom forskarutbildning skall genomföras för att garantera doktorandernas inflytande över sin utbildning och ge miljöerna möjlighet att kontinuerligt utveckla och förbättra forskarutbildningen. Resultaten av kursvärderingarna skall följas upp och åtgärdas. Eftersom det finns stor variation både i antal kursdeltagare och i kursstruktur bör det finnas stor frihet i uppläggningsen av utvärderingen så länge utvärdering sker. Kursvärderingen planeras i samråd med doktoranderna.

Ansvar: Institutionerna

Pedagogisk utbildning

Doktorander som undervisar inom grundutbildningen skall enligt LiUs lokala regelverk ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper. Övriga doktorander skall erbjudas samma utbildning. Utbildningen skall vara poänggivande inom forskarutbildningen.

Ansvar: Institutionerna

Internationalisering

Inom ramen för Bolognaöverenskommelsen sker viktiga förändringar av forskning och forskarutbildning. Forskarutbildningen är inte längre en påbyggnad efter grundutbildning utan en del i en utbildning bestående av grundläggande nivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå. Överenskommelsen ställer krav på ett flertal egenskaper och färdigheter som doktoranden skall kunna visa prov på efter sin utbildning. Detta innebär även att möjligheterna till internationellt utbyte inom forskarutbildningen ökar.

Som ett led i denna utveckling bör doktoranderna ges ökad möjlighet till internationella kontakter, internationell publicering, deltagande i internationella konferenser och utlandsvistelse under en del av sin forskarutbildning t.ex. genom att delta i internationella utbytesprogram.

Deltagande i forskarutbildningskurser utomlands bör stimuleras och ses som en naturlig del i utbildningen. Att låta doktorander från andra länder delta i forskarutbildningen vid Linköpings universitet bidrar till vitalisering och utvecklande av forskningsmiljöerna.

Ansvar: Institutionerna

Handledarutbildning

Att vara handledare är en utvecklande uppgift. Rollen som handledare fordrar utbildning. Sådan utbildning är obligatorisk för alla som ansöker om att antas som oavlönad docent eller som anställs som/befordras till professor enligt LiU:s lokala regelverk. Den bör även erbjudas dem som tidigare antagits som oavlönad docent eller som anställts som eller befordrats till professor. Även biträdande handledare bör uppmanas att delta i handledarutbildning.

Fortbildning av handledare bör också kunna ske. Att handleda uppfattas ofta som ett ensamarbete och ett kontaktnät som forum för diskussion och tankeutbyte mellan handledare skulle kunna bidra till att höja kvaliteten i forskarutbildningen. Även individuell handledning av handledare bör kunna erbjudas. Handledarutbildning och fortbildning av handledare kan delvis samordnas genom ett mentorssystem.

Ansvar: Kansliet för utbildningsvetenskap, institutionerna

Handledning

För varje doktorand utses minst två handledare av vilka en skall vara huvudhandledare. Härigenom skapas så bra förutsättningar som möjligt för forskarutbildningen i allmänhet och doktoranden i synnerhet. En översyn bör göras av fakultetens framtida handledningskapacitet, vilken kan variera mellan olika forskningsmiljöer. Lektorer bör i ökande grad beredas tillräcklig forskningstid för att få docentkompetens. Möjlighet att vara biträdande handledare bör också ges den som meriterar sig för att bli huvudhandledare.

Ansvar: Områdesstyrelsen för utbildningsvetenskap.

Finansiering

Doktorander upplever ibland osäkerhet beträffande finansieringen av forskarutbildning och avhandling och eventuella krav på dem själva att på olika sätt bidra till denna. Det är viktigt att det tydligt klargörs för doktoranden i alla relevanta sammanhang vad som gäller.

Handledning av doktorander är tidskrävande. Tid för handledning bör vara finansierad och utgöra en del av handledarens budgeterade arbetstid.

Ansvar: Institutionerna

Uppföljning

Doktorandernas finansiering bör följas fortlöpande och förslag till åtgärder föreläggas områdesstyrelsen vid behov.

Ansvar: Kansliet för utbildningsvetenskap